

Андрій КУРКОВ

ШКОЛА

ЛІТО ПОВІТРОПЛАВАННЯ

Андрій Курков

ШКОЛА КОТОПОВІТРОПЛАВАННЯ

Тернопіль
Богдан

Нічним небом ліниво походжав до блиску начищений півмісяць. Вітер дув знизу догори. Гадаю, він хотів роздмухати зірки, та це йому ніяк не вдалося.

Кіт Орленко міцно спав у своїй лісовій хижці під високою сосною. Нехай вас не дивує прізвище kota: у цій місцині, досить незвичайній і достоту чарівній, усі коти носили та й досі носять прізвища своїх господарів. І хоча кіт уже давненько жив самостійним лісовим життям, прізвище своє він змінювати не хотів.

Йому снилося тепле домашнє дитинство, діти, з якими він любив гратися, добрий дідусь Яким, який після кожної рибалки ділився з ним рибою.

Раптом у віконце постукали.

— Ну, кого це несе? — невдоволено буркнув крізь сон кіт Орленко.

— У-у, це-е-е я! — відповів глухуватий голос.

— А, Пузик! — кіт упізнав свого давнього друга пугача. — Ти чого так пізно?!

— У-у, хі-іба це-е пізно?! Гайда політаємо! — запропонував Пузик.

— Давай краще вранці, — позіхнув кіт.

— У-уранці все небо зайняте. Там і птахи, і літаки...

Кіт неохоче підвівся і пустив пугача в хатинку.

— Ну-у що, політаємо?! — нетерпляче перепитав пугач.

— Гаразд, — погодився кіт Орленко. — Тільки недовго.

Вони вийшли на галявину. Пузик змахнув крилами, сказав “у-у!” і відірвався від землі. Кіт Орленко вдихнув побільше повітря, напружився, а потім сіпнувся, розбігся і злетів, широко розчепіривши всі лапи.

— Ку-ди полетимо? — запитав Пузик.

— Давай до старого села, до Киселівки! — Орленко наздогнав пугача і летів праворуч від нього.

— Завжди-и тебе ту-уди тягне! — похитав головою пугач.

— Там проминуло моє дитинство, — задумливо мовив кіт.

Вони летіли вже досить високо. Вище від найвищих сосен. Знизу пропливали галявини і зарості куців, ведмежий малинник і видолинок, а попереду з’явилося село, де колись виріс кіт Орленко.

— При-иземлятися будемо? — запитав пугач.

— Звичайно, будемо, — зітхнув кіт. — Я вже втомився.

Вони приземлилися за околицею. Десь самотньо загавкав пес, та йому ніхто не відповів.

— Ти знаєш, Пузику, про що я зараз мрію? — кіт Орленко задумливо звів очі у небо.

— У-у! — пугач заперечливо замотав головою.

— Я хочу згуртувати здібних кошенят і навчити їх літати. Відкрити школу котоповітроплавання.

— Та-ак?! — здивувався пугач. — Лишень би вони не бешкетували у небі.

Кіт Орленко торкнувся лапою своїх довгих вусів.

— Перед першим польотом, — сказав він, — кошенята пообіцяють поводитися у небі чемно та не ображати птахів. Розумієш, я вже старий, а крім мене ніхто не знає таємниці котоповітроплавання... Гаразд, летимо назад, бо щось спати захотілося.

Старий рудий пес провів здивованим поглядом дві фігурки, що перетинали небо. Одна з них страшенно нагадувала kota, який колись жив у їхньому дворі. Пес підвівся, погрімив ланцюгом, обійшов кілька разів довкруг тісної буди, жалібно гавкнув і задивився на яскравий півмісяць.

Кіт Орленко прокинувся опівдні, потягнувся, позіхнув, подивився на дзигар із зозулькою і засмучено мовив: “Ай-яй-яй!”.

Надпив із глечика молока і пригадав нічну розмову з пугачем.

Погода була літна, сонячна. Кіт Орленко вийшов на злітну стежинку, рівну і пряму, як шкільна лінійка, розбігся і злетів у літне світло-блакитне небо. Поряд співав, аж захлинався, знайомий жайворонок. Кіт послухав його кілька хвилин і полетів до найближчого села. Попереду в нього було ще чимало роботи: він хотів облетіти за один день всі довколишні села, зустрітися зі знайомими та незнайомими котами і поговорити з ними про відкриття школи котоповітроплавання. Першої такої школи не лише в їхньому лісі, а й у всьому котячому світі.

Спочатку він завітав у гості до сім’ї сибірських котів Петренків. Кіт Петренко уважно вислухав Орленка і пообіцяв прислати до школи своє молодшеньке кошенятко.

Кіт Орленко літав від села до села і скрізь знаходив чимало котів і кішечок, які мріяли навчити літати своїх дітей. Лише в сім’ї чорних

котів Їжакевичів йому сказали, що швидше віддадуть своїх кошенят на плавання, аніж у його школу.

Увечері він приземлився на рідній галявині і, похитуючись від втоми, зайшов у хатинку. Приліг на ліжко і з головою накритися картатим пледом. Та не встиг він задрімати, як у двері постукали.

— Ну хто там?! — з-під пледа запитав кіт.

— У-у, я-я! — відповів пугач.

Кіт виліз з-під пледа і відчинив двері.

— Ходімо, політаємо! — зайшовши у кімнату, запропонував Пузик.

— Я сьогодні лишень те і робив, що літав, — жалібним голосом мовив кіт Орленко. — Усі довколишні села облетів!

— Шкода... — засмутився Пузик. — Ти ж знаєш, що найкраще літати вночі. Політали б разом...

— Пузику, вночі всі порядні коти відпочивають, а сьогодні я літав саме до таких. Я неодмінно відкрию школу котоповітроплавання. Допоможеш?

— Зві-і-і-сно, з нічних польотів, — погодився пугач.

Вони примостилися біля столика. Пугач попросив чаю, але чаю в ката не було.

— Може, молочка вип'єш? — запитав кіт.

— Ну-у, давай, — погодився Пузик.

Вони сиділи і розмовляли про майбутню школу і майбутніх учнів.

Раптом пугач пригадав, що кіт цілісінккий день літав, а він, пугач, цілісінккий день спав. Йому стало ніяково. Він вибачився і полетів собі.

Кіт усміхнувся, загасив свічку і заліз під свій улюблений картатий плед.

Наступного ранку ката розбудив тихий, але наполегливий грюкіт у двері. А коли він вийшов з хатинки, то побачив на галявинці півсотні кошенят: чорних і рудих, білих і сірих, сіамських і всуціль кольорових.

Усі вони прийшли вчитися літати, і всі нетерпляче очікували, коли ж почнуться уроки у школі котоповітроплавання.

Кіт Орленко страшенно розхвилювався. Він стояв на ганку і хотів

щось сказати своїм майбутнім учням, сказати щось корисне і дуже важливе. Але в голові лунала пісня знайомого жайворонка, пісня радості і щастя, яка заважала зосередитися і знайти потрібні слова.

— Любі учні! — нарешті розпочав він. — Від сьогодні у вас розпочинається нове цікаве життя. Ви станете першими котами, які зможуть літати високо в небі, а не ходити одне до одного в гості, котами, для яких слово “собака” не буде нічого означати, як би голосно вона не гавкала і як би швидко не бігала. Ви зможете насолоджуватися співом пташок, свіжим повітрям, теплим вітерцем. Ви досягнете велику таємницю повітроплавання без крил, та ви мусите пам’ятати — це не повинно завдавати шкоди ані птахам, ані іншим котам. Перед першим

польотом ви пообіцяєте чемно поводитись у небі і ніколи не ображати птахів, а того, хто порушить цю обіцянку, ми виженемо з нашої школи. Чекаю вас завтра на перший урок.

Кошенята розійшлися. Галявина спорожніла, а кіт Орленко досі стояв на ганку. Він дивився на злітну стежину і думав про те, як легко збулася його мрія.

А потім він взяв граблі і позгрібав з галявини та злітної стежини всі гілки й листя. Навіть шишки зібрав і відніс набік. Взяв у хатинці дощечку, написав на ній великими літерами “КИЦЬКОДРОМ” і прив’язав її мотузочкою до стовбура сосни, що росла обабіч галявини.

Перший урок котоповітроплавання розпочався несподівано. Вчитель розбігся по злітній стежинці, здійнявся у небо, розвернувся над соснами і хотів приземлитися просто на ганку своєї хатинки, та промахнувся і вривався у двері. Двері, звісно ж, одразу відчинилися, і він залетів всередину. Знову вийшов на ганок він хвилин через п'ять.

— Любі кошенята! — сказав кіт Орленко. — Вмоцуйтеся зручніше на галявині, і зараз я вам розкажу про те, що мусить знати та вміти кожне кошеня, яке хоче навчитися літати.

Галас притих. Кошенята розсілися на траві й нашорошили вушка. А кіт Орленко розповідав їм про літаки і повітряні кулі, про кульові блискавки і нелітну погоду і, звісно, про птахів, без яких небо й увийти годі. Він розповідав про все те, що йому 10 років тому оповів друг — молодший син Орленків. Петрик Орленко мріяв бути льотчиком і читав усі книги, де були історії про повітроплавання, а потім, щоб не забути, переказував усе прочитане котові. А кіт все мотав на вус. Адже був тоді ще кошеням і мав добру пам'ять.

— А ще для кожного кошенятя, — продовжував учитель, — важливо бути сильним і витривалим. Тому кожен урок ми будемо починати з фізкультури.

— А навіщо фізкультура? — запитало руде кошенятко.

— Щоби злетіти, треба мати дуже сильні лапи, — пояснив кіт Орленко, — і взагалі, щоби літати, необхідне міцне здоров'я, а здоров'я зміцнюється спортом.

— А які птахи добре ловляться в небі? — запитала молодесенька сіамська кішечка.

— Птахів узагалі не можна ловити! — обурився вчитель. — Хіба ж я вчора не казав про це?!

— Казали, казали! — вигукнуло кілька малюків.

— Тоді мені тут нічого робити! Навіщо вчитися літати, якщо навіть нікчемним горобцем не можна поснідати?! — сіамська кішечка підвелася і пішла з галявини, високо задерши хвоста.

— Ми повинні жити мирно з птахами, — кіт Орленко серйозно поглянув на кошенят. — Вони господарі неба, а ми — гості. Пам'ятайте, що в небі ніде заховатися, і навіть зграйка горобців там може виявитися сильнішою за kota. А тепер я вам поясню найпростіші речі. Для того, щоби злітати, необхідні кицькодром і злітна стежина. Галявина, на якій ви сидите, і є кицькодромом, а оця стежинка від хатинки до лісу називається злітною. Вона мусить бути рівною і прямою, щоб ви могли якнайкраще розбігтися. Всім зрозуміло?

— Так, — кошенята закивали мордочками.

— А зараз займемося бігом. Хто перший пробіжить десять кіл довкола галявини, отримає “відмінно”.

Кошенята зірвалися з місць і, відштовхуючи одне одного, почали перегони. Попереду одразу ж опинилося п'ятеро кошенят. Інші розтяглися по всьому колу.

Вчитель пильно стежив за учнями, стоячи на ганку своєї хатинки. Він був задоволений першим уроком. Лишень шкода було невдалого показового польоту і ніла голова, якою він відчинив двері.

— Я — перший!!! — до ганку підбігло захекане чорне кошеня з білими вушками. Позаду нього зупинилося ще четверо.

— Молодці! — похвалив їх учитель. — Усі отримають відмінні оцінки. Як тебе звати? — запитав він біловухого.

— Сидорук, — відповіло кошеня.

— Зачекай хвилику! — вчитель зайшов у хатинку і приніс товстий зошит. — Сюди я буду записувати ваші оцінки. Так...Сидорук — відмінно.

А вас як звати?

— Петренко, — відповів сіренький.

— Музик, — гордо мовив білий з рудими плямами.

— Лапчик, — сказало найменше кошеня.

— Зачекайте, зачекайте! — зупинив їх учитель, який не встигав

записувати в зошит прізвища і оцінки. Нарешті він зітхнув і питально глянув на п'ятого.

— Васько... — сором'язливо представився той.

Кошенята здивовано вилупилися на Васька.

— А звідки ти? — запитав його Лапчик.

— З Узварного...

Кіт Орленко задумливо підвів пухнасті брови — про таке село він ніколи не чув.

— А далеко твоє Узварне звідси? — запитав він у кошеняти.

— Напевно, — відповів Васько, — я вже три місяці мандрую.

Тепер четвірко кошенят дивилися на Васька захоплено, не приховуючи поваги.

— Отже, ти хочеш навчитися літати, щоби мандрувати?

— Так, — призналося кошеня. — Це ж так цікаво!

— Молодець! Та тебе потрібно все одно записати за прізвищем господарів, як усіх.

— Залізко?

— Це прізвище твоїх господарів?

— Так, — кивнув Васько.

— Так і запишемо: Васько Залізко з Узварного...

— А де ж ти живеш зараз?

— У Киселівці, у знайомих собак в буді.

— Сміливе кошеня! — похвалив його вчитель. — Тільки будь обережним: собаки, як і коти, бувають погані, бувають хороші. Якщо хочеш, можеш жити у мене.

— Дякую... — засоромилося кошеня. — Та я з їхнім цуциком дружу... вони образяться...

— Ну гаразд, живи там, де тобі краще, — заспокоїв його вчитель. — Сьогоднішній урок закінчено. Приходьте завтра. До зустрічі!

На другий урок кошенят прийшло менше. Потім їх стало ще менше, і через тиждень у kota Орленка залишилося лише вісім учнів. Можливо, батьки перестали відпускати їх у школу, а може, самі кошенята злякалися труднощів. Учитель спочатку дуже засмутився, та побачивши, яких успіхів досягають ті, що залишилися, заспокоївся.

— Як визначити, куди дме вітер? — запитував він учнів.

— Туди, куди летять птахи, — відповідав Лапчик.

— Неправильно, — казав учитель. — Потрібно злетіти і подивитися на найближче село. Вітер дме в той бік, у який стелиться дим від коминів. А яка погода вважається нелітною для котів? Петренко, відповідай.

Вчитель вичікувально дивився на сіреньке кошеня.

— Ну, там... дощ, злива, віхола, заметіль... град... землетрус.

— Правильно. А як дізнатися, що буде дощ? — запитав кіт Орленко.

— За ластівками, — відповів Васько Залізко. — Перед дощем вони літають низько над землею.

— Молодці! — вчитель був задоволений. — Я думаю, що можна починати літати.

— Ура!!! — зраділи кошенята.

День був літний. Кошенята урочисто пообіцяли добре поводитися в небі і не ображати птахів.

— Сьогодні, — сказав кіт Орленко, — ми будемо вчитися літати. Для цього треба встати на злітну стежинку, шосили розбігтися і, шойно відчувши, що вуха самі притиснулися до маківки, зробити глибокий вдих, підстрибнути вгору і розставити лапи у різні боки. Зрозуміло?

— Ага, зрозуміло, — відповів за всіх Петренко.

— Ну давай, Петренко, спробуй! — запропонував учитель.

Сіреньке кошеня вийшло на злітну стежинку, на мить зупинилося, а потім так рвонуло з місця, що аж закурилося. Воно пробігло усю стежинку і врзалося у ялину, що росла на другому боці галявини. З ялини одразу ж осипалися всі голочки. Весь зелений від ялинкових голочок котик повернувся до початку стежини, соромливо ховаючи очі.

— Не біда, нічого! Ти просто забув підстрибнути, — учитель підійшов до кошеняти і взявся висмикувати голочки з його шубки.

— У мене вийде! — насупившись, пробурмотів Петренко.

— Звісно, вийде! — підтвердив учитель. — А тепер Залізко.

Васько вийшов на стежину, розбігся і несподівано для всіх злетів. Він пролетів над невисокими ялинами і гепнувся в малинник. Повернувся він на галявину подряпаний, але страшенно задоволений.

— Чудово! — радів учитель.

Того дня більше ніхто не злетів. Погода зіпсувалася. Налетів вітер, небо вкрилося хмарами і почав накрапати холодний дощик. Кіт Орленко закінчив урок, попрощався з учнями і пішов у хатинку — сушитися.

Дошило кілька днів. Учні не приходили, і котові Орленку було нудно. Лише одного разу він вийшов з хати — сховався у Киселівку за молоком. Тепер він сидів біля вікна, попивав підігріте на печі молочко і дивився на промоклу галявину, чекаючи, коли ж нарешті закінчиться дощ...

Васько Залізко у цей час відігрівався у собачій буді в Киселівці поряд зі своїм другом — цуценям Рудиком.

Буда була тепла, знизу застелена соломкою, а зори покрита черепицею — як справжній людський будинок. Черепиця з'явилася нещодавно — дядько Федір, господар Рудика, навчав сина будівельній справі, і для початку хлопчик покрит черепицею собачу буди і пташник.

— Брешеш ти! — весело говорив Рудик Васькові, коли той розповідав про школу котоповітроплавання.

— Ні, не брешу! — переконував його Васько Залізко. — Я сам уже літав. Злетів і я-я-я-як полетів!

Рудик, абсолютно рудий цуцик, у якого навіть очі були рудого кольору, знову засміявся.

— Зачекай-но, от дощ закінчиться, я тобі покажу! — образився Васько.

— А що, під дощем боїшся? — захихотів цуцик.

— Дощ — це нелітна погода, — пояснило кошеня.

— Ну-ну, космонавт! — Рудик ще більше розвеселився, а Васько ще більше засмутився. Та кожен би образився, якби він казав правду, а йому не вірили.

Несподівано крізь хмари визирнуло сонечко. Дощ припинився і стало світло.

— Ну давай, злітай! — Рудик визирнув з буди і уважно поглянув на небо. — Погода вже літна!

Васько пройшовся по мокрій землі і озирнувся: “Мені потрібна злітна стежина”.

— А де я її візьму? — здивувалося цуценя.

— Гаразд, спробую на цій. — Васько підійшов до будинку, зупинився на стежині, що вела до воріт, розбігся і підстрибнув.

— Ух ти!!! — вирвалося у цуценяти, коли воно побачило, як кошения перелетіло через високі зелені ворота.

Потім пролунав дзенькіт заліза, а ще через хвилину на подвір'я заліз Васько, наполовину вимашений в коричневий колір.

— Ти чого? — злякалося цуценя.

— А! — махнуло лапою кошения. — Там ще одні ворота були, пофарбовані, от я в них і врізався...

— Молодець! — захоплено сказав Рудик. — Ти так гарно злетів! От би й мені навчитися літати!

— Ні, ти не зможеш! — впевнено сказав Васько. — От якби ти був кошеним, а так...

І цуценя ображено поглянуло на друга.

Минули дощі, і на кицькодромі знову почалися уроки котопо-вітроплавання. З восьми учнів kota Орленка лише Мушику ніяк не вдавалося злетіти. Вчитель уже метрів на десять подовжив злітну стежину, зламавши кілька кущів ліщини і ялинку. Іншими кошенятами він був задоволений: злітали вони непогано, а деякі вже вчилися приземлятися.

— Давайте ще по одному зльотові і посадці, а потім — перерва! — оголосив кіт Орленко, стоячи на своєму вчительському стільці. — Петренко!

Петренко вийшов на стежинку, розбігся і легко злетів.

— Чудово, Петренко! — втішений вчитель потер лапи. — А тепер — посадка на галявину.

Всі кошенята, як маленькі літачки, злітали і сідали, і лише білий з рудими плямами Музик знову не міг відірватися від землі. Він пробіг стежинкою і з тріском зник у заростях ліщини.

— Молодці! — сказав Орленко. — Завтра почнемо вивчати нічні польоти! Нам допомагатиме мій давній друг пугач Пузик.

Увечері в гості до вчителя зайшов Васько Заліско.

— Заходь-заходь! — зрадів несподіваному гостю кіт Орленко. — Зараз молочка вип'ємо! Ну, розповідай, як твої справи?

— Добре, — засоромився Васько, — уже трохи літаю...

— Чому ж трохи? Ти чудово літаєш! Ти — мій краший учень!

Васько задоволено посміхнувся і поворушив вусиками.

— Учителю, я хотів у вас запитати...

— Запитуй, не соромся! — кіт Орленко підсунувся ближче до учня і нахилив голову, щоби краще чути Васька.

— Ви ж знаєте, що я дружу з цуциком...

— Знаю, ти розповідав про це.

— А можна йому теж ходити на уроки котоповітроплавання? Він так хоче навчитися літати! — Васько Залізко жалібно зазирнув у зелені очі вчителя.

— Ні, — сумно похитав головою старий кіт. — У нас школа котоповітроплавання, а не собакоповітроплавання. Я думаю, що всі коти будуть проти. Та й навіщо собаці літати? Щоби котам і в небі спокою не було? Ти знаєш, як я вперше злетів?

— Ні.

— Я в той час жив у Киселівці, у сім'ї Орленків. І за мною щодня ганявся наш пес Дружок. Зажене на дерево і гавкає до вечора. Якимось він за мною погнався, а я так захотів від нього утекти, що через паркан перестрибнув — і не приземлився. Довго не міг збагнути, що ж трапилося, аж глип — а я уже понад лісом лечу.

Приземлився я тоді в другому селі і лише вранці повернувся додому. А Дружок знову за мною! Я розбігся, підстрибнув угору і злетів. Політав над селом і з неба Дружкові на спину впав. Як він злякався! Увесь день з буди не виходив. І мене більше не зачіпав.

— Але ж Рудик хороший, він за котами не ганяє, — наполягав Васько.

— Я вірю, що він хороший, — задумливо мовив учитель, — але всі коти будуть проти того, щоб кошенята навчалися разом з цуценятами. Якщо хочеш, навчай його сам. У тебе повинно вийти.

Пізно увечері кошенята зібралися на кицькодромній галявині. Було темно і тепло. По небу походжав місяць, зацікавлено поглядаючи униз.

Рипнули двері, і на ганку з'явився кіт Орленко.

— Щось Пузика довго немає! — неголосно мовив він.

— Я-я-я-я-к це-е-е-е-е нема-а-а-а-ає? — долинуло з галявини. — Я-я-я-я-у-уже півгодини тебе чека-а-а-а-аю!

— А чого ж ти не постукав? — здивувався кіт.

— Я-а ду-у-мав, що ти мене покличеш. Ну-у гаразд. Розпочнемо?

Пугач виліз на ганок, і в темноті засяяли його жовті очі. Він змахнув крилами, і всі кошенята замовкли.

— Нема-а-а-а-а-ає нічого цікавішого за нічні-і-і-і-і польоти! — розпочав Пузик. — Для початку я розка-а-а-а-жу-у-у-у вам, чим нічні польоти кращі за денні. По-перше, вночі-і-і-і-і нічого не видно! По-друге, вночі майже ніхто не літає-є-є і, по-третє, вночі не бачать, як і куди ти летиш, а це значить, що вночі можна літати я-я-я-я-к завгодно і ку-у-у-уди завгодно. Можна літати згори вниз, можна знизу вверх, можна...

— Пузику! — перебив його Орленко. — Ну чого ж ти вчиш?!

— Ну-у-у гаразд. Дуже важливо під час нічних польо-о-о-о-отів співати пісень чи шуміти, щоб тебе чули і в тебе не врізалися. Ми, пугачі, наприклад, коли літаємо, завжди говоримо: “у-у, у-у, у-у”. А ви можете казати що завгодно. Приміром, “алло-алло” чи “гав-гав-гав”.

— Простіше “няв-няв-няв”, — підказав учитель.

— Теж непога-а-ано! — погодився Пузик. — А тепер давайте політаємо. Зараз усі злетимо і зберемося над отими соснами, там, де я подаватиму сигнал “у-у, у-у, у-у”.

Кошенята одне за одним злетіли і вже за хвилину повисли у небі над соснами.

— Та-ак, всі ту-ут? — запитав Пузик.

— У-у, у-у, у-у, — відповіли йому кошенята веселими голосами.

— Летіть за мною і не ві-і-і-ідставайте! — Пугач повернув у бік Киселівки і заспівав свою монотонну пісню лишень із одного звуку “у”.

Кошенята, що летіли позаду нього, влаштували цілий хор. Хтось із них нявкав, Лагчик гавкав, Петренко кричав “алло”, а Сидорук співав пісню “Пропала собака на ймення Дружок”. Та й інші кошенята не мовчали.

Галаслива компанія зависла над Киселівкою. Пугач зацікавлено простежив, як увімкнули світло в усіх будиночках села, як загавкали всі собаки і як з будинків почали виходити люди.

— А тепер назад! — скомандував він.

Повітроплавники дружно розвернулися і полетіли у бік кицькодрому.

— Усії-ім “відмінно”! — щасливо видихнув пугач, щойно спустився на ганок. — Чудово співають і літа-ають добре. Просто не кошенята, а жайворонки.

— А хіба ж можна вночі так галасувати? — недовірливо запитав кіт Орленко.

— Звичайно! — запевнив його пугач. — У нічному небі чим більше галасуєш, тим краще. І в тебе ніхто не вдариться, і ти ні з ким не зітнешся... От я, приміром, за все своє життя лише об дерева вдарявся, а об птахів — ніколи!

Після нічних польотів Васько прилетів у Киселівку задоволений і веселий. Рудик сидів у будці і сумно гриз кістку.

— Привіт! — вигукнув Васько.

— Ну привіт, — невесело відповів Рудик.

— Ти чого? — запитало кошеня, побачивши, що його друг чимось засмучений.

— Приземлятися не виходить. Весь час падаю на спину, — почало нарікати цуценя.

— А злігати виходить? — ехидно запитало кошеня, не вірячи Рудіку.

— Так, виходить, — кивнув цуцик.

Васько страшенно здивувався.

— А ну покажи! — попросив він.

Цуценя вибігло з будки, розбіглося по доріжці і спокійно перелетіло через ворота. Кошеня бачило, як на мить Рудик повис у повітрі, а потім гепнувся донизу.

— Ой-ой! — закричав Рудик із-за воріт.

— Молодець! — крикнув йому Васько.

— Справді, молодець? — цуцик проліз під воротами і всівся біля буди.

— Справді. Я хотів, щоб тебе теж у школу прийняли, та вчитель не дозволив, — признався Васько. — Він сказав, що коти будуть проти, і що у нас школа котоповітроплавання, а не собакоповітроплавання. Ти не ображайся, я сам можу навчити тебе літати!

— Я вже й самотужки майже навчився. От лишень приземлятися правильно не вмю, — цуцик почухав лапою за вухом.

— Не біда, я тебе навчу, і ми разом полетимо мандрувати!

Вранці всі кошенята, окрім Лапчика, зібралися на галявині перед хатинкою вчителя. Сьогодні кіт Орленко обіцяв розповісти про дальні перельоти.

— То що, — вийшов він на ганок. — Всі зібралися?

— Лапчика немає! — відповів Сидорук.

— Щось він часто запізнюється, — похитав головою вчитель.

Раптом всі кошенята поглянули вгору: у бік кицькодрому з галасом летіла зграя птахів. Попереду летіла велика біла птаха, а за нею — з десяток маленьких. Коли зграя підлетіла ближче, всі побачили, що великою птахою був Лапчик, який тікав від молодих голубів.

— Рятуйте! Допоможіть! — кричав Лапчик, приземляючись на кицькодромі, а голуби по черзі наздоганяли його і клювали.

— Який він обципанний! — засміявся Петренко.

— Лапчику, ти чому запізнився? — строго запитав кіт Орленко. — І чому за тобою женуться голуби?

— А вони заздять, що я теж навчився

літати! — випалив Лапчик, не дивлячись вчителеві в очі і залізуючи боки.

— Неправда! — сказав голуб, що опустився на ганок. — Це кошеня постійно нас ганяє! Вчора воно зловило мого брата і вирвало з його крила десять пір'їн. Тепер мій брат не може літати!

— Теж мені, знайшли кому вірити! — не відволікаючись від своєї справи буркнув Лапчик.

Кіт Орленко дуже засмутився.

— Котик Лапчик, — сказав він, — порушив обіцянку, яку він давав перед своїм першим польотом. Він образив птахів. Тепер ми змушені вигнати його зі школи!

Кошенята притихли.

— Налякали! — Лапчик гордо підняв голову і хвіст. — От візьму і виросту літаючим хуліганом!

— Тобі буде дуже важко, — серйозно сказав вчитель. — Хуліганів ніхто не любить, і ніхто їм не допомагає.

— А мені й не потрібна ніяка допомога! Без вас і вашої школи яюсь дам собі раду! — Лапчик вийшов на злітну стежину, розбігся і полетів.

— Дуже шкода, — тихо сказав кіт Орленко. — Я думав, що він доросліший. Та ще раз повторюю — лише дуже дурне кошеня може полювати на птахів, і таким котам нічого робити в нашій школі!

Голуби полетіли. Кошенята розійшлися по домівках.

Лише Васько Залізко залишився у вчителя попити молочка і розповісти про свого друга. Він так захоплено розказував про Рудика і про те, як гарно цуценя перелітає через паркан і ворота, що вчитель не зміг стримати посмішки.

— Лишень приземлятися у нього не виходить, — кошеня гірко зітхнуло і стало дуже серйозним.

Кіт Орленко задумався, підкручуючи довгі вуса.

— А як він приземляється? — нарешті запитав він.

— На спину падає, — засмучено похитав головою Залізко.

— Усе зрозуміло! — рішуче сказав учитель. — Вся справа у вухах. У нього, напевно, великі вуха!

— Так, великі... — підтвердило кошеня. — А що, треба підрізати?

— Навіщо? — Вчитель скривився. — Нехай перед польотами зав'яже їх у вузол, щоб не заважали!

— І все? — вигукнув Васько Залізко.

— Так, я думаю, що все.

Дізнавшись про причину невдач свого друга, Васько поспішив у Киселівку.

Увечері прийшов Пузик і, як завжди, запропонував політати.

— Настрій кепський, — признався йому кіт Орленко.

— Чому-у-у?

Кіт розповів йому про Лапчика і голубів.

— І пра-авильно зробив, що ви-игнав його-о! — сказав Пузик. — Нам в небі такі коти ні до чого!

— У тому й річ, — засмучено похитав головою Орленко, — він дуже здібний, літає добре...

— У тебе всі добре літають. А от Музик, який не зліта-ав, як він там? — поцікавився Пузик.

— Уже злетів, — посміхнувся учитель. — Тільки без розбігу. З розбігом у нього не виходить. Він лише з місця злітає.

— Та-а-ак, моло-одець. Ну-у то ми політаємо сьогодні?

— Ну добре, — неохоче погодився кіт.

— Ку-уди полетимо? — запитав пугач.

— У Киселівку, — відповів кіт.

Вони покружляли над вечірнім лісом і полетіли в село.

— Пузику! — кіт з надією поглянув у жовті очі пугача. — Ти мені допоможеш?

— Допоможу-у, — погодився пугач, — а чим?

— Я щодень то більше втомлююся, а хотілося б ще влаштувати з учнями дальній переліт. Чи не міг би ти полетіти з ними кудись далеко?

— У будь-який час ночі! — з готовністю відповів Пузик.

— Ні, — заперечив кіт Орленко. — Цей переліт потрібно здійснити вдень, щоб кошенята побачили, яка гарна наша земля!

— Але ж я удень сплю, — задумався пугач. — Гарзд, спробую. Лишень би не заснути на льоту. А ось і твоя Киселівка.

Внизу, між лісом і річкою, розкинулося невеличке сільце.

— Яка краса! — замилувався кіт Орленко.

— Киселівка як Киселівка! — зітхнув пугач. — Краще поглянь, там внизу, над дахами, хтось літає!

— А-а, це мій учень Васько Залізко зі своїм другом!

Котик з песиком бавилися у квача. Вони то злітали над хатами, то ховалися одне від одного в садах і нагородах.

— Зачекай мене тут! — попросив кіт Орленко Пузика і почав спускатися.

Він приземлився на дах незнайомого будинку і озирнувся навсбіч. Село вже спало, і лише кошеня і цуценя досі бавилися і голосно сміялися. Раптом вони опинилися зовсім поряд з котом Орленком. Кіт низенько пригнувся, щоб його не помітили, а захоплені грою Васько і Рудик посиділи якусь хвилю на комині і полетіли далі.

Старий кіт провів їх поглядом і посміхнувся.

— Молодець! — тихенько мовив він. — Усе-таки зав'язав вуха!

Наступного ранку кошенята зібралися на кицькодромі і нетерпляче чекали на пугача Пузика.

Нарешті з'явився і Пузик. Він ліниво опустився на галявину, позіхнув.

— Ну-у що, полетимо? — запитав він у кошенят.

— Так! Так! — зраділи кошенята.

Галаслива компанія піднялася в небо і полетіла в бік Великої ріки.

— Да-а-авайте піднімемося ще ви-ище! — казав пугач. — Звідти все таке гарне.

І вони злетіли ще вище. Дерев знизу стали схожі на травинки, а ліс — на сад, оточений полями і сільцями. За одним селом звивалася крива лінія ріки.

Пугач ліниво змахував великими крилами і постійно позіхав, мружачи очі від яскравого сонця.

— Біля річки відпочинемо! — попередив він кошенят.

Кошенята летіли і на льоту змагалися, хто з них найголосніше нявкне.

Сидорук і Петренко перегнали Пузика і раптом помітили, що він спить.

— У-у, у-у, — бубонів він уві сні, плавно планеруючи у бік річки.

— Треба його розбудити! — вигукнув Васько Залізко.

— А як? — запитав Мущик, що летів поряд.

Залізко підлетів до пугача і посмикав його за крило, але той лише голосніше сказав «у-у, у-у, у-у».

Попереду з'явилася ріка. Біля берега плавали каченята, у траві співали жабки.

Васько Залізко намагався притримати Пузика за крило, та нічого не вийшло. Пузик так бабахнувся у річку, що бризки долетіли до обох берегів.

— У-у!!! Тону-у!!! — несподівано прокинувся він і почав голосно хлюпатися у воді.

Кошенята, вдало приземлившись на березі, допомогли пугачеві вибратися на сушу. Він дрібно тремтів і намагався струсити воду з крил.

— Ну от, політав удень! Ну чому я не гусак?! — вигукнув він.

Кошенята здивовано вирячилися на Пузика.

— Ну чому у гусей крила водонепроникні, а у мене — ні?!

Пугач чхнув і поглянув на кошенят: “Усі на місці?”

— Всі!!! — дружно відповіли кошенята.

— Летіть до вчителя і скажіть, що я раніше, як через три ночі, не висохну, а доти літати не можу. Апчхи!!!

— А ми вам допоможемо! — сказав Васько Залізко.

— Допоможемо! Допоможемо!!! — підхопили всі кошенята.

Пугач підстрибнув і розправив важкі мокрі крила, а кошенята по двоє з кожного боку схопилися за них і полетіли. Летіли вони низько і повільно, кілька разів відпочивали і лише увечері приземлилися на кицькодромі.

— Ой-ой-ой! — сказав кіт Орленко, дізнавшись, що трапилося.

Він хутенько постелив Пузику у своїй хатинці, підігрів молочка і відправив учнів по домах за чимось лікувальним.

— Ну як же ти так?! — вкотре запитував геть застудженого пугача кіт Орленко.

— Апчхи! Як-як, та ніяк! Летів собі і від сонця заснув!

Пузик лежав, щільно вкутаний у картатий плед, а поряд сидів кіт Орленко і думав, що би таке ще запропонувати, від чого його друг одразу ж одужає.

Незадовго прилетів Васько Залізко. Він приніс мед і лікувальну кістку, якою от уже три роки поспіль лікувалися всі собаки з його двору.

— А що з нею треба робити? — запитав, косуючи на кістку, кіт Орленко.

— Та майже нічого. Вранці погризти хвилин десять і перед сном півгодини.

Пугач одразу ж повеселішав і попросив негайно дати йому цю кістку. Він акуратно взяв її дзьобом і з головою накрився картатим пледом. З-під пледа долинув скрегіт — очевидно, Пузик одразу ж розпочав лікування.

Наступного ранку Васько і Рудик вирішили політати над полями. У яскравому синьому небі, високо-превисоко над землею, ширяв один-єдиний птах.

— Дивися, як гарно літає! — цуценя задерло голову догори.

— Та-а-ак... — зітхнув Васько. — Я теж пробував високо літати, але там дуже зимно. Одразу ж замерзаєш.

Вони приземлилися у полі, вляглися на травичку і задрімали.

Кошеняті одразу ж наснилося синє небо, а в ньому — журавлиний клин. Він наздоганяє цей клин і пристає до нього, і от уже поряд летять не журавлі, а кошенята, і цуцик Рудик, і пугач Пузик, а попереду всіх летить кіт Орленко...

Цуценяті теж снився сон: він підлітає до Місяця, а звідти до нього назустріч летять такі ж цуцики, тільки зовсім сині, і кожен несе в лапах велику смачну кісточку — у подарунок Рудику.

Раптом Рудик почув десь зовсім поряд шурхіт крил і шум. Він зірвався на лапи і побачив, як на Васька згори упав величезний сірий птах, схопив кошеня кігтями і злетів високо над полем.

Цуценя одразу ж помчало навздогін. Воно розбіглося, підстрибнуло

і стрілою помчало за птахом, який поцупив його друга. Великий сірий птах так спокійно помахував крилами, неначе нічого не боявся. Він летів у бік лісу, крутячи дзьобом навсідч та інколи зиркаючи оком на свою здобич. Цуценя підлетіло зверху і гепнулося на спину хижаків.

Птах від несподіванки смикнувся, потім намагався скинути Рудика, але цуцик міцно тримався лапами за його шию. Тоді він голосно-преголосно загавкав. Злякавшись, хижак відпустив Васька, і той каменем полетів униз, але перед самим падінням на землю кошеня прийшло до тями, і знову злетіло. А цуцик, побачивши, що його друг живий-здоровий, зістрибнув з птаха і полетів назустріч Васькові.

Увечері Васько Залізко знову прилетів до вчителя. Кіт Орленко і Пузик сиділи за столом. Вони були серйозними і навіть трошки сумними.

Кошенятко привіталось і запитало Пузика, як він почувається.

— Чу-удово! — посміхнувся пугач. — Уже зовсім сухий і здоровий! Ніколи б не подумав, що собаки — такі чудові лікарі!

— Так, — втрутився кіт Орленко. — Недурно ж говорять — “загоїлося як на собаці”!

Пузик простягнув Васькові лікувальну кістку.

— Візьми, передай своєму другу і скажи йому величезне дякую!

— Прилітай до мене разом з ним! — попросив кіт Орленко. — Буду радий познайомитися. А ми тут про нашу школу говорили. Здається, вже всього вас навчили, тому школу наступного літа закриваємо...

Васько Залізко засумував:

— Ви вже всі дорослі, — сказав учитель. — Можете літати разом, а можете окремо. Попереду ціле життя. А наступного року будемо навчати інших кошенят. Якщо захочеш, приходи до школи — учителем будеш.

— Обов'язково прийду, — пообіцяло кошеня.

Заняття у школі котоповітроплавання закінчилися в останній день літа. Цього дня на кицькодромі зібралися всі учні та їхні батьки. Прилетів і Пузик. Він ліниво походжав по злітній стежині, мружився на сонці і позіхав.

Кіт Орленко сів на ганку і сумно дивився на своїх учнів. Він хотів їм багато чого сказати, та коли звівся на лапи, то зміг побажати лише щасливих польотів і літної погоди.

Кошенята, що підросли і зміцніли за літо, не хотіли розлучатися з учителем і просили залишити їх на наступний рік.

— Гарзд, — усміхнувся кіт Орленко. — Чекаю вас наступного літа. Але навчати я вас більше не буду, ви й так досить умієте і знаєте. Прилітайте — і ми навчатимемо разом маленьких кошенят великій науці котоповітроплавання!

До вечора кицькодромна галявина спорожніла. Залишилися лише Пузик і кіт Орленко. Вони сиділи на ганку і дивилися на небо.

— Давай і ми політаємо! — запропонував Пузик.

— Давай! — охоче погодився кіт Орленко.

Дві фігури повільно летіли вечірнім небом у бік Киселівки. Високо над ними летів літак, а ще вище горіли яскраві зорі.

Кіт Орленко і Пузик летіли над лісом і навіть не думали про те, що літо уже минуло і прийшла осінь. Осінь була ще дуже рання. Їй щойно-щойно виповнилося півгодини. Та разом з літом закінчилася і літня казка про кота Орленка і його школу котоповітроплавання. А осіння казка ще не почалася, та, як ви вже здогадалися, от-от розпочнеться...

Літературно-художнє видання

Курков Андрій

ШКОЛА КОТОПОВІТРОПЛАВАННЯ

Переклад з російської Ганни Осадко

КАЗКА

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Ганна Осадко*

Художник *Тереза Проць*

Верстка *Марії Золотник*

Підписано до друку 24.10.2009. Формат 84x90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Прагматика. Умовн. друк. арк. 4,20 Умовн. фарбо — віб. 16,80.

Видавництво “Навчальна книга — Богдан”

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008

тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48

publishing@budny.te.ua, office@bohdan — books.com

www.bohdan — books.com

ББК 84 (4Укр) — 444

Курков Андрій

К93 Школа котоповітроплавання: Казка. — Тернопіль:

Навчальна книга — Богдан, 2010.— 32с.

ISBN 978-966-10-0679-8

ISBN 978-966-10-0679-8

9 789661 006798

©Навчальна книга — Богдан,
майнові права, 2010

ISBN 978-966-10-0679-8

м. Київ, т/ф (044) 2968956, nk-bogdan@ukr.net
м. Тернопіль, т/ф (0352) 430046, 520607
publishing@budny.te.ua, office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

"КНИГА ПОШТОЮ" А/С 529
м. Тернопіль, 46008
т. (0352) 287489, 511141
mail@bohdan-books.com